

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Bonnier, Ann Catherine, *Kyrkorna berättar, Upplands kyrkor 1250-1350*, Uppsala 1987.
Från Mälardalen till skogsbygd. Landsbygdens kulturmiljöer i Enköpings kommun, Enköping 1993.

Torsvi kyrka, utdrag ur byggnadsregistret, Riksantikvarieämbetet.

Tuulse, Armin, *Torsvi kyrka, Upplands kyrkor 70*, tredje upplagan reviderad av B. I. Kilström, Uppsala 1995.

Uppland, landskapets kyrkor, forskningsprojektet sockenkyrkorna. Stockholm 2004.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
Ca 1300-1500	Torsvi kyrka byggs under medeltiden, närmare datering ej utredd. Den uppförs som en salkyrka i gråsten med sakristia i norr.	Bonnier, s 287, Tuulse s 3
1645	Predikstolen skänks till kyrkan av Johan Persson Utter som ägde bl.a. Torsvi gård.	Tuulse s 8
Ca 1650	De två främsta bänkarna tillverkas i mitten av seklet.	Tuulse s 9
1653	En öppen klockbock för kyrkklockorna uppförs detta år.	Tuulse s 14
1696	Ett nytt vapenhus byggs.	Tuulse s 4
1724	Nuvarande fönstret mot norr tillkommer	Tuulse s 4
1741	Vindflöjlarna på taket med årtalet 1741 tillkommer i samband med en omfattande takreparation.	Tuulse s 4
1758	Innertaket av putsade bräder tillkom.	Tuulse s 4
1759	Bänkinredningen tillverkades detta år.	Tuulse s 9
1763	En eldsvåda förstör taket som återigen måste genomgå en stor renovering.	Tuulse s 5
1767-71	Klockstapeln byggs, delvis med återanvänt timmer från den rivna klockbocken.	Tuulse s 14
1777-80	Kyrkogårdsmuren byggs och även stigluckan. Muren ersatte en äldre träinhägnad.	Tuulse s 14
1784	En stor renovering av kyrkan genomfördes. Alla fönsteröppningar förstörades och fick sitt nuvarande utseende. Sakristians norra fönster tillkom. En öppning till vinden i västra gavelröset togs upp. Gravarna i kyrkan igenmurades och golvet jämnades ut. Väggar, tak och all inredning målades av målarmästare Gärman från Uppsala.	Tuulse s 4f
1785	Bänkinredningen målades detta år.	Tuulse s 9
1811	Blixten slog ner i kyrkan. Interiören skadades delvis.	Tuulse s 5I
1812	Det nuvarande vapenhuset uppförs av trä med putsade väggar. Det ersätter 1696 års vapenhus.	Tuulse s 4

1846	Orgeln byggdes och installerades delvis med återanvändande av äldre pipor.	Tuulse s 10
1858	Än en gång träffades kyrkan av blixten varefter vissa reparationer fick genomföras. Bl. a. installerades åskledare.	Tuulse s 5
1926	Restaurering av kyrkan. Vad som gjordes framgår ej av kyrkobeskrivningen.	Tuulse s 6
1949-50	Riksantikvarieämbetet lämnar tillstånd till konservering av kyrkans medeltida altarskåp. En av flygelpartiernas figurer saknades och nytillverkades. Konservator var Sven Carlsson, Gimo. Skåpet placerades sedan på altaret och ersatte den klassicistiska altaruppsatsen med ett kors som är magasinerade på vinden. Samtidigt murades fönstret i korgaveln igen.	UM
1954	Invändig restaurering, utförd av restaurator Evald Hedman, under ledning av arkitekt B. S. Carlberg med Sven Carlsson som konservator. Södra portalen återställdes i ursprungligt skick, golven omlades, interiören nymålades, bänkarna gjordes bekvämare, inredningsföremål konserverades. I sakristian genomfördes fuktförebyggande åtgärder.	Tuulse s 6
1959	Riksantikvarieämbetet lämnar tillstånd för renovering av en gammal ljuskrona.	UM
1966	Omläggning av takspån utförs. Orgeln renoveras.	UM
1970	Kyrkogårdsmuren repareras. En öppning i västra delen av muren tas upp. Riksantikvarieämbetet lämnar tillstånd till installation av elektrisk klockringning och elektrisk lucköppning i klockstapeln.	UM
1991	Riksantikvarieämbetet lämnar tillstånd till renovering av orgeln enligt förslag upprättat av orgelbyggare Tomas Svenske.	UM
1994	Rapport över renoveringen av orgeln lämnas av Tomas Svenske.	UM
1998	Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar tillstånd till konservering av predikstol och orgelfasad samt rengöring av väggar och valv i kyrkorummet, sakristian och vapenhuset. Arbetena omfattar även rengöring och konservering av altartavlans och två begravningsvapen. Arbetena ska utföras av konservator Rune Hammarling, Uppsala. Samma år lämnar Länsstyrelsen även tillstånd för uppförande av nytt skrudskåp i kyrkan enligt ritning av A5 arkitekter och ingenjörer.	UM